

PATVIRTINTA
Alytaus kraštotyros muziejaus
Direktorės
2012 m. birželio 7 d.
įsakymu Nr. 1V-29

Lietuvos muziejų asociacijos projekto
„Muziejus – mokykla – moksleivis. Muziejų ir bendrojo lavinimo mokyklų nacionalinis partnerystės tinklas“, įgyvendinamo pagal 2007 – 2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ VP1-2.2-ŠMM-10-V priemonę „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra“ partnerio Alytaus kraštotyros muziejaus

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO EDUKACINĖ PROGRAMA

„Archeologo laboratorija“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informacija apie švietimo teikėją	
Pavadinimas	Alytaus kraštotyros muziejus
Teisinė forma	Biudžetinė įstaiga
Buveinės adresas	Savanorių g. 6, Alytus
2. Programos rengėjai (<i>nurodyti ir muziejaus darbuotojus ir partnerius mokytojus iš bendrojo lavinimo mokyklos</i>)	
Vardas ir pavardė (<i>muziejaus darbuotojas</i>):	Vilmantas Dunderis Alytaus kraštotyros muziejaus muziejininkas, kūrybinės programos koordinatorius ir edukatorius, Deimantė Aidukaitė Alytaus kraštotyros muziejaus muziejininkė, kūrybinės programos edukatorė Artūras Balčiūnas Alytaus kraštotyros muziejaus muziejininkas, kūrybinės programos edukatorius, Vilma Jenčiulytė, Alytaus kraštotyros muziejaus istorijos skyriaus vedėja, kūrybinės programos edukatorė.
Pareigos, kvalifikacija	
Vardas ir pavardė (<i>bendrojo lavinimo mokyklos pedagogas</i>):	Dalia Miliauskaitė
Pareigos, kvalifikacija	Alytaus Putinų gimnazijos, istorijos mokytoja metodininkė.
	Virginija Svinkūnienė
	Alytaus Dainavos pagrindinės mokykla, istorijos mokytoja metodininkė.

	Darius Navalinskas
	Alytaus Dainavos pagrindinė mokykla, istorijos mokytojas metodininkas.

3. Programos pavadinimas	„Archeologo laboratorija“. Programą sudaro trys edukacinės pamokos: „Kasinėjimas ir tyrinėjimas“, „Išvyka“, „Rekonstrukcija“.	
Trukmė (trumpalaikė – pusė metų ar vieneri metai, ilgalaikė – daugiau nei vieneri metai):	Ilgalaikė	
Apimtis	Per savaitę	Per mokslo metus

4. Programos dalyviai ir jų amžius		
Dalyvių skaičius grupėje	Grupių skaičius	Vaikų amžius
11	50	Nuo 11 metų iki 19 metų

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Tikslas	Suteikti moksleiviui galimybę per įvairius veiklos būdus ir patyrimus, kuriuose jis gali panaudoti savo žinias, susieti objektus ir idėjas. Sudominti reta archeologo profesija bei supažindinti su šio darbo specifika. Senovės gyvenimo būdo ir kasdienybės supažindinimas per daiktus ir amato atlikimą.
6. Uždaviniai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Supažindinti ir pagilinti žinias apie pristatomą laikotarpį, naudojant archeologinius radinius. 2. Sudominti krašto istorija. 3. Organizuoti išvykas į gamtą. 4. Archeologo darbo metodų demonstravimas. 5. Įtraukti mokinius į aktyvų mokymąsi, derinant praktinį darbą su žodine informacija. 6. Supažindinti su senovine juostų audimo technika; pristatyti naginių raukimo būdus; demonstruoti žiedmarškių gamybos procesą. 7. Mokinius išmokinti pristatomo senovinio amato.
7. Ugdomosios kompetencijos	Praplės mokykloje įgytas istorijos žinias. Susipažins su pagalbinais istorijos mokslais- numizmatika. Susipažins su skirtingomis keramikos rūšimis, gamybos technikomis. Susipažins su senaisiais amatais – naginių raukimu, juostų pynimu, žiedmarškių gamyba. Įgys gebėjimų tyrinėti eksponatus. Išvykoje į gamtą susipažins su archeologo profesijos ypatumais.

III. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

8.	Programos turinys	Metodai
	<p>Edukacinio užsiėmimo „Kasinėjimai ir tyrinėjimai“ trukmė 2 akademinės valandos. Edukacinis užsiėmimas vyks tam pritaikytoje archeologinėje ekspozicijoje. „Atidengdami“ kultūrinius sluoksnius, moksleiviai kelias laiko ratu susipažindami ir tyrinėdami lipdytinės ir žiestinės keramikos vystimosi raidą, tyrinės numizmatikos radinius ir jų istoriją, įvertins titnago pritaikymo galimybes. Sėdę prie mikroskopo, moksleiviai įvertins senuosiuose sluoksniuose atrasto daikto ypatybes, tyrinės kitus archeologinius radinius, mokysis daryti išvadas. Mikroskopai pagalba bus tyrinėjamos keramikos šukės. Informacijos pateikimo forma skatins mokinių loginį, kritišką mąstymą. Darbas su muziejaus eksponatais ugdyt gebėjimus atpažinti medžiagas, radinius. Edukacinės programos pabaigoje bus pristatomi tyrimo rezultatai ir išvados, užduodami klausimai, vyks diskusija.</p> <p>Edukacinio užsiėmimo „Rekonstrukcija“ trukmė 4 akademinės valandos. Tai antroji edukacinės programos „Archeologo laboratorija“ dalis - daikto rekonstrukcija: senojo apavo - naginių raukimas, žiedmarškių gamyba bei drabužio detalės - vytinių juostų vijimas. Rekonstravimas - ne tik paties daikto, bet ir amato subtilybių nagrinėjimas, gyvenimo būdo ir kasdienybės supažindinimas per daiktus. Ši programos dalis sudaryta iš dviejų dalių – naginių raukimas ir pasirinktinai juostų vijimas arba žiedmarškių gamyba. Edukacinio užsiėmimo metu pateikiama medžiaga - naudinga informacija mokantis istorijos dalyko mokykloje. Mokiniai ne tik įgys žinių, tačiau ir patys dalyvaus gamybos procese. Pirmoji dalis – interaktyvi paskaita, kurios metu naudojant vaizdines priemones perteikiama informacija dalyviams. Antroje dalyje mokiniai išmoks raukti nagines, gaminti žiedmarškius, vyti juostas.</p> <p>Edukacinis užsiėmimas „Išvyka“ trukmė 2 akademinės valandos. Siekdami sudominti reta archeologo profesija, bus organizuojamos išvykos į gamtą ieškoma titnago, piniginių „lobių“, keramikos šukių. Išvykų metu „lobių“ paieškoms bus panaudotas metalo ieškiklis. Šios ekskursijos priderintos prie edukacinių užsiėmimų bus ir sudėtine užsiėmimo dalimi ir savarankiška pamoka.</p>	<p>Edukatorių žodinis pasakojimas. Praktinis darbas su istorijos šaltiniais ir eksponatais; užduočių atlikimas pratybų knygelėje; diskusija; vaizdinės medžiagos demonstravimas; naujų sąvokų pateikimas; iliustravimas.</p> <p>Edukatorių žodinis pasakojimas. Teorinių žinių pritaikymas praktiniame darbe su eksponatais. Užduočių atlikimas pratybų knygelėje; diskusija; praktinis darbas senovinių daiktų rekonstrukcija.</p> <p>Edukatoriaus žodinis pasakojimas. Išvyka į gamtą. Praktinis darbas „archeologinių radinių paieška“. Praktinis darbas su eksponatais; diskusija; naujų sąvokų pateikimas; darbas su žemėlapiu.</p>

9. Ugdymo priemonės ir įranga

Archeologinė ekspozicija; mikroskopas; pratybų užduočių knygelė su schema ir žemėlapiu. Multimedia. Vaizdinė medžiaga, muziejaus eksponatai - archeologiniai radiniai. Muziejaus

eksponatai – rekonstrukcijos (avalynė, kario apranga). Archeologo įrankių komplektai; metalo ieškiklis.

10. Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose aprašomas programos suderinamumas su formaliojo švietimo programa ar jos moduliais

Pagal mokyklos programą mokiniai tik bendrais bruožais susipažįsta su akmens bei geležies amžiais, o Alytaus miesto istorijai dėmesys iš vis neskiriamas. Tuo tarpu muziejaus edukaciniame užsiėmime moksleiviai ne tik pagilins savo žinias, bet ir galės vizualiai pamatyti šiam laikotarpiui būdingus archeologinius radinius. Turės galimybę anksčiau įgytas žinias ir/arba patyrimą papildyti ir tokiu būdu rasti naujos prasmės, minties. Siekiama perteikti mokiniams patyrimus ir medžiagą, kuri leis eksperimentuoti mokyklinės programos apimtyje ir daryti atitinkamas išvadas. Praktika rodo, jog didesnė mokymo būdų įvairovė sužadina mokinių susidomėjimą, neleidžia nuobodžiauti, įtakoja mokymosi motyvaciją, todėl bus derinami ir pasyvūs ir aktyvūs mokymo būdai. Mokykloje įgytų žinių pagilinimas. Naginių, juostų bei žiedmarškių rekonstrukcijų gamyba sudarys galimybę mokytis iš patirties.

IV. PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

11. Dalyvių pasiekimų vertinimas (įsivertinimas), metodai, dažnumas

Mokiniai nebus lyginami vieni su kitais, bet bus sukurtos sąlygos patiems įsivertinti asmeninius pasiekimus - interaktyvios mokymo priemonės ir užduočių sąsiuviniai pritaikyti mokinių įsivertinimui. Praktinis darbas (individualus amato atlikimas) - mokinių savo darbo rezultatų įsivertinimas. Pokalbis – sudaromos sąlygos mokiniams daryti išvadas ir apibendrinimus.